Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН * 7 январь 1969 йил, сешанба * № 5 (14.168). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВА МОЛЛАРНИ ҚИШДАН СОҒЛОМ ОЛИБ ЧИҚАЙЛИК

Халқ хўжалигининг муҳим тармоғи ҳисобланган чорвачилик республикамизда салмоқли ўрин тутади. Сўнгги йилларда бу соҳа барча хўжаликларнинг экономикасига катта таъсир кўрсатмоқда. Айниқса ихтисослаштирилган чорвачилик колхозлари ва совхозлари яхши натижаларга эришмоқдалар. Шуниси қувончлики, чорвачилик рентабелли соҳага, фойда берадиган тармоққа айланмоқда. Чунки чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпаймоқда, унинг сифати яхшиланмоқда, таннархи арзонлашяпти. Ўтган йили республикамиз чорвадорлари давлатга пландан ортиқ анча гўшт, сут, жун ва тухум сотдилар. Қоракўл тери топшириш ва унинг сифатини кўтаришда тобора яхшироқ натижаларга эришилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантиришнинг энг муҳим шарти мол туёғини тобора кўпайтириш, урғочи моллар ва туғилган ёш молларни яхши асраш, соғлом сақлашдир. Чорвадорларимиз ана шу асосий қоидага қатъий амал қилмоқдалар. Шу туфайли кейинги йилларда фермаларда молларнинг нобуд бўлиш ҳоллари кескин камайди. Ем-хашак жамғаришга эътибор кучайтирилганлиги учун моллар қишдан соғлом ва семиз олиб чиқилмоқда.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми мамлакат қишлоқ хўжалигини, шу жумладан чорвачиликни янада юксалтириш юзасидан муҳим тадбирларни белгилаб берди. Пленум қарорларини муваффақиятли амалга ошириш, беш йилликнинг тўртинчи йилида чорвачиликни ҳар тарафлама юксалтириб, унинг маҳсулдорлигини кўтариш, давлатга ва халққа мўл-кўл маҳсулот етказиб бериш республикамиз чорвадорлари олдида турган энг муҳим вазифалардандир. 1969 чорвачилик йили Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги тантанаси арафасида якунланади. Бу улуғвор кунга муносиб туҳфа тайёрлаш ҳар бир чўпон-чўлиқнинг, ҳар бир зоотехник, мутахассиснинг, ҳар бир хўжалик раҳбарининг орзу ва тилагидир.

Чорвачиликни ривожлантириш зўр ғайрат билан меҳнат қилишни, матонат кўрсатишни, ташкилотчилик ва моҳирлик хислатларини намойиш этишни, айниқса чорва моллар қишловини муваффақиятли ўтказишни талаб этади. Хусусан қиш оғир келган бу йилги шароитда чорвадорларимиз ҳар қандай қийинчиликларни енгишга, барча молларни омон сақлаб қолишга бутун куч ва билимларини сарф этишлари жуда зарур вазифа бўлиб қолди.

Республикамизда қўққисдан совуқ қиш бошланди. Кўпчилик областлардаги яйловларни қалин қор босди. Ернинг устки қатлами хийла музлади. Умуман чорвачиликда, айниқса республикамизда кенг тармоқ ёйган қоракўлчиликда оғир ва масъулиятли вазият вужудга келди. Бу даврда ниҳоятда ҳушёр бўлиш, беғамлик ва хотиржамликка сира йўл қўймаслик керак бўлади. Қишнинг қировли кунлари чорва молларга озми-кўпми ўз таъсирини кўрсатади, албатта. Лекин тадбиркорлик ва ҳушёрлик билан иш тутилган жойларда қишнинг хатарли дамларидан осон ўтиш мумкин. Илғор чорвадорлар ана шу йўлдан бормоқдалар. «Ғузор», «Конимех», «Кўкча», «Фориш» совхозлари ва Самарқанд областидаги «Ленинчи чорвадор» колхозининг азамат чорвадорлари қишнинг қаҳрига қарши мардонавор курашяптилар. Улар орик ва нимжон қўйларни совуқ тушиши билан дарҳол ажратиб олиб, алоҳида боқмоқдалар. Яна бир қатор колхоз ва совхозларда молларни қаттиқ совуқдан асраш юзасидан муҳим тадбирлар кўрилмоқда.

Лекин вазият оғир бўлишига қарамасдан, баъзи жойларда мол қишловига яхши аҳамият берилмаётир. Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро областларида ва Қорақалпоғистон АССРда аҳволни яхши деб бўлмайди. Моллар ердан хашак топиб ейиши қийинлашаётган, озуқани ниҳоятда тежаб сарфлаш зарур бўлган ҳозирги шароитда бу ерлардаги хўжаликларда бепарволик ва қунтсизлик каби зарарли кайфият юз бермоқда. Молларга хашакни майдалаб бериш машиналари ишга солинмаслиги натижасида 30 процент хашак нобуд бўлаётир. Қашқадарё областида 677 та пичан майдалаш машинасидан атиги 370 таси, Сурхондарё областида шу машиналарнинг бор-йўғи 40 процентини ишлатилаётир. Қорақалпоғистон АССР да эса 350 та хашак майдалаш машинасидан атиги 80 таси ишлатилмоқда.

Қишлов — чорвадор учун катта синовдир. Бу ҳикматли сўз кўп йиллик тажрибада синаб кўрилган. Қаердаки қишлов муваффақиятли ўтказилса, ўша ерда чорвачилик янада юксалади. Қишда бепарво бўлган чорвадор эса кўп нарсани қўлдан бой бериб қўйиши ҳеч гап эмас. Шунинг учун ҳозирги кунларда чорвадорларимизнинг, мутахассисларнинг, хўжалик раҳбарлари, партия ва совет ходимларининг диққат-эътибори қишловни намунали ўтказишга, чорва молларини совуқдан асраб, унинг бирортаси ҳам нобуд бўлишига йўл қўймаслик юзасидан ҳамма чора-тадбирларни кўришга қаратилмоғи зарур. Қишлов жойларига ем-хашакни етказиб бериш, молларни бир кун ва ҳатто бир соат ҳам ем-хашаксиз қолдирмаслик шарт.

Орик ва нимжон моллар қаттиқ совуққа чидаш беролмайди. Бундай молларни отарлардан ажратиб олиш, тўйимли озуқа билан боқиш керак. Қоракўл совлиқ — олтин фонд демакдир. Наслли совлиқларнинг бир боши нобуд бўлиши отарнинг истиқболига путур етказади.

Фермаларда иш мураккаблашди. Чўпон-чўлиқлар қаҳратон қишнинг изғиринида қалин қор кечиб сурувни бошқаряпти. Уларни бир зум унутмаслик, иссиқ кийим-бош, пойафзал билан таъминлаш, уларга маданий-маиший хизматни кучайтириш хўжалик раҳбарларининг диққат-марказида турмоғи керак. Ҳозирги кунда колхоз ва совхоз раҳбарларининг, ферма мудирларининг, мутахассис ва зоотехникларнинг ўрни яйловда. Улар отарлардан, айниқса узоқдаги отарлардан хабардор бўлиб туришлари, бугун қайси отарга нима керак бўлса, ҳаммасини муҳайё қилишлари, қўйлар қишлаётган жойларда ем-хашакнинг бирор соат бўлса ҳам узилиб қолишига асло йўл қўймасликлари лозим. Отарлардаги аҳвол ҳақида партия ташкилотлари ўз йиғилишларида масалалар қўйишлари, қишловни намунали, бешикаст ўтказишда коммунистлар ва комсомолларнинг роли оширилиши керак.

Чорвадорларимиз бундан ҳам каттароқ қийинчиликларни кўрганлар ва уни матонат билан енгганлар. Шубҳа йўқки, улар бу йилги мураккаб шароитда ҳам бунга муваффақ бўладилар. Бутун куч ва эътиборимизни қишловни яхши ўтказишга қаратайлик. Бирор бош молнинг ҳам нобуд бўлмай қишдан соғлом ва семиз чиқиши учун ҳамма чора-тадбирларни кўрайлик.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ҚАРШИ чўлларида авжи қиш. Лекин чорвадорлар бу кампанияга пухта тайёргарлик кўришган. «Нишон» давлат-наслчилик заводининг коллективи ҳам қишловни яхши ўтказмоқда. Қўралар вақтида ремонт қилинган эди. Дағал хашак қишлов жойларига ташиб олинган. Ҳозир махсус агрегатларда майдаланиб, қўйларга едирилмоқда. ЎзТАГ фотомухбири В. Лейзерович олган бу суратда наслчилик заводининг бош зоотехниги Саид Назаров (чапдан), зоотехник Жўра Туробов ҳамда республикада хизмат кўрсатган чорвадор Саид Хўжақулов ўртоқларни кўриб турибсиз.

«ЗАНГОРИ КЕМАЛАР» КЎПАЯДИ

«Узбексельмаш» заводининг механик цехига янги бино берилди. Бу бинони «Мосремстроймонтаж» трестининг Тошкент ремонт қурилиш бошқармаси қурди. Бўшаб қолган майдонда машиналарни бўяйдиган бўлим тузилади. Илгари машиналар очиқликда бўяларди.

Бошқарма коллективи ҳозир қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводларида бир қанча цехларни қурмоқда. Масалан, «Ташсельмаш» заводида йиғиш цехи 1200 квадратметр кенгайтирилмоқда. Пахтачилик машиналари давлат конструкторлик бюроси учун умумий майдони 2600 квадрат метрлик блок цехи тайёрланмоқда. Трактор йиғиш заводида бир қанча цехлар ва участкалар реконструкция қилинаётир.

Бу ишларнинг ҳаммаси машинасозларга партия ва ҳукуматнинг бу йил пахта терадиган машиналарни кўпроқ ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқни бажаришда қўл келади.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ТАЖРИБАСИ—ОММАГА!

ОЗУҚА ЖАМҒАРИШ КОМПЛЕКС БРИГАДАЛАРИ КЎПАЙСИН

(РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИДАН).

Чорвачиликнинг ривожланиши ва маҳсулдорлигининг ошиши кўп жиҳатдан озуқа базасининг мустаҳкамланишига боғлиқ. КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1968 йил) Пленуми қарорларида ҳам бу алоҳида таъкидлаб ўтилди. Республикамизнинг илғор чорвачилик хўжаликлари озуқа базасини тағин ҳам ривожлантириш мақсадида янги усулга — озуқа жамғариш комплекс бригадалари ташкил этишга ўтмоқдалар. Буни айниқса Тошкент областидаги Калинин райони колхозлари мисолида кўриш мумкин.

Райондаги Ленин номли колхоз бу соҳада яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Хўжаликда озуқа тайёрлаш бўйича махсус бригада ташкил этилган ва у икки звенога бўлинган. Биринчи звено бевосита чорва маҳсулоти етиштириш билан шуғулланса, иккинчи звено фақат ем-хашак тайёрлаш иши билан машғул бўлади. Зарур бўлганида бири-бирига кўмаклашишади. Комплекс озуқа тайёрлаш звеносига Илҳом Ортиқов бошлиқ қилиб тайинланган. Звенога 114 гектар ер ажратиб берилган. Озуқа тайёрлаш бўйича мазкур комплекс звено колхоз правлениеси билан махсус шартнома тузиб ишламоқда. Унинг бу йилги кўрсаткичлари кишиди диққатини ўзига тортмай қўймайди. Негаки, звено ҳар гектар ердан 11 тоннадан беда пичани, 70 тоннадан озуқабоп лавлаги, 70 тоннадан маккажўхори силоси олинишига эришди. Ваҳолонки, 1962 йилда гектар бошига 20 тоннадан, 1967 йили 35 тоннадан озуқабоп лавлаги етиштирилган эди. Шу кўрсаткичларнинг ўзидан ҳам махсус бригада ва звеноларнинг тузилиши жуда катта афзалликларга эга эканлиги сезилиб турибди.

Колхозда ердан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланилмоқда. Янги озуқа жамғариш комплекс бригадаси ташкил этилиши муносабати билан тўрт далали алмашлаб экиш жорий этилди. Бунда ерлар тупроқ хусусиятига қараб турли экинларга мослаштирилмоқда.

Бедачиликка катта эътибор берилаётганлиги ҳам диққатга сазовордир. Шуниси ибратлики, бу ерда беда гуллай бошлагач, узоғи билан икки кун ичида ўриб олинади ва ғарам қилинади.

Озуқабоп лавлаги март ойи ичида экилиб, ернинг ўз намига ундириб олинади. Бу билан маккажўхори майсалари биринчи марта суғорилмайди. Ягана қилинган майсалар ҳам молларга кўкат ҳолида берилади.

Колхозда озуқа жамғариш бўйича комплекс бригада ва шу бригада составида иккита звено ташкил этилиши маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бирга, унинг таннархини ҳам анча арзонлаштирди, бу иш билан машғул бўлган кишиларнинг моддий манфаатдорлигини икки баравар оширди. Молларни боқиб семиртириш ҳисобига сўнгги бир йил ичида 10 минг сўмлик соф фойда олинди. Қорамолларнинг ҳар боши кунда 900-1000 граммдан семирмоқда. Колхоз 1969 йил давлатга гўшт сотиш планини ҳозирнинг ўзидаёқ бажариб қўйди. Бригада аъзолари бунинг эвазига катта фойда кўрдилар.

Ленин номли колхознинг чорвачиликдаги бу янгилиги мақтовга арзийди, албатта. Шу муносабат билан яқинда колхозда область қишлоқ хўжалик бошқармалари бошлиқларининг чорвачилик бўйича ўринбосарлари ва бўлим бошлиқларининг республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик Министрлиги уюштирган эди. Йиғилишда чорвадорлар ўз тажрибалари тўғрисида муфассал гапирдилар.

Йиғилганлар Калинин райони, жумладан. Ленин номли колхознинг озуқа жамғариш комплекс бригадалари ташкил этиш ва улар ишини яхши йўлга қўйиш йўли билангина чорва туёғини кўпайтириш ҳамда маҳсулдорлигини ошириш мумкинлиги тўғрисидаги ташаббусини маъқулладилар. Бригадалар иши муфассал таҳлил этилди.

Чиндан ҳам Калинин район партия комитети чорвачиликка раҳбарликни тубдан яхшилади. Барча колхозларда озуқа жамғариш бўйича комплекс бригадалар тузилган. Улар экономикани яхши биладиган кишилар билан таъминланган. Бу бригадаларга малакали мутахассислар раҳбарлик қилишяпти. Район бўйича ана шундай бригадаларда ишлайдиган ҳар бир ишловчи ҳисобига 500 тоннадан озуқа етиштирилмоқда.

Район партия комитети чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш ва маҳсулот етиштириш масаласини махсус муҳокама қилиб, бу соҳадаги бўлажак ишларнинг аниқ режаларини белгилаб берди. Бригадаларнинг ишлари район партия комитети, район ижроия комитети ва қишлоқ хўжалик бошқармасида мунтазам таҳлил қилиб борилмоқда.

Семинар-кенгаш қатнашчилари Калинин райони, хусусан, Ленин номли колхознинг чорвачиликдаги янгилигини — озуқа жамғариш комплекс бригадалари тузиш тўғрисидаги ибратли ишларини ҳамма жойда кенг татбиқ этиш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтишди.

Шу билан бирга, кейинги кунларда об-ҳавонинг анча совуқ келганлигини назар-эътиборга олиб барча фермаларда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чиқимга йўл қўймаслик жуда муҳим эканлиги таъкидланди. Чорвачилик мутахассислари қорамолларни, қўй-эчкиларни ва бошқа турдаги чорва молларни ҳавонинг ҳароратига қараб иссиқ молхоналарда, қўраларда ем бериб, яйловларга ҳайдаб боқиш, улардан ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб туриш шу куннинг энг муҳим ва масъулиятли вазифаси, деб ҳисобладилар ва бу ҳақда алоҳида тадбир белгиладилар.

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗДА

ДНЕПРОГЭСНИНГ ҚУВВАТИ ОШИРИЛАДИ

КИЕВ. В. И. Ленин номли Днепр гидроэлектростанциясини реконструкция қилиш лойиҳаси тасдиқланди. Лойиҳани «Гидропроект» институтининг Украина бўлими ишлаб чиққан.

ШОЙИ ФАБРИКАСИ

ШЕФИ. (Озарбайжон ССР). В. И. Ленин номли шойи комбинатида қурилган тўқув фабрикаси табиий ва сунъий ипакдан тўқилган газламалар чиқара бошлади. Бу йил республикада шойи газламалар тўқиб чиқариш 20 процент кўпаяди.

(ТАСС).

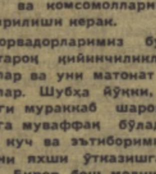

ЮТУҚЛАРИМИЗ ОМИЛИ

Завод қад ростлаётган катта қурилиш майдонида куну-тун машиналар ва тракторларнинг шовқини тинмайди. Бу ерда Ўрта Осиёда энг йирик — аммофос ўғитлари ишлаб чиқарувчи завод бунёд этилмоқда.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг 3-қурилиш бошқармасига қарашли А. Караваев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси бинокорлари завод қурилишининг илк кунларидан бошлаб ишга киришган коллективлардан. Ўтган йилнинг март ойидан иш бошлаган бу бригада қурувчилари ҳозир учинчи қурилиш объектига пойдевор ётқизишяпти. Улар биринчи навбатда фосфор кислотаси цехида 6 минг кубометр бетон ётқизишган эди. Яқинда, бўлажак гигант корхонанинг энг асосий экстракция цехида мўлжалдаги минг кубометр бетонни ётқизиб бўлгач, нейтрализациялаш цехида пойдевор қўйишга киришди.

Фосфорит омборини тиклаётган Юрий Бунякин бошлиқ комплекс қурилиш бригадаси бинокорлари ҳам ғайрат намунасини кўрсатиб, омборда олиб борилаётган биринчи навбатда темир-бетон ишларини муддатидан 40 кун илгари тугалладилар. Ҳозир омборнинг иккинчи навбат қурилиши бошлаб юборилди.

Қурилаётган завод дирекциясининг бош инженери Юрий Орлянский қурилишнинг шу кундаги аҳволи ҳақида тўхталиб, бундай деди:

— Қурувчиларимиздан гина қиладиган жойимиз йўқ. Қурилиш материаллари уларнинг қўлида тахт бўлса, шунинг ўзи бас.

Маълумки, заводимиз қурувчилари республикамиздаги бир қанча қурилиш материаллари етказиб берувчи корхона ва ташкилотлар билан мунтазам алоқа қилиб туради. Қурилишимиз суръати тақдирини ҳал қилувчи мана шу алоқа ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас. Баъзан, оддий темир-бетон ва комплект металл конструкцияларининг етишмай қолиши ишнинг белига тепяпти.

Бизда, ҳануз жойлардан келтирилаётган ускуналар ва оғир вазнли йирик механизмларни сақлаш учун махсус майдонча ажратилмаган. Москвадаги «Госхимпроект» ва Свердловскдаги «Уралгипрохим» лойиҳалаш институтлари бизга ваъда қилган темир йўл қурилиши лойиҳасини етказиб бермаётир.

Қурувчилар шу йилнинг тўртинчи кварталида химё заводини қуриб, фойдаланишга топширишлари керак. Шу боисдан ҳам талаб ва эҳтиёжларимизнинг ўз вақтида қондирилишини истардик.

А. ИСҲОҚОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг Олмалиқ химия заводи қурилишидаги мухбирлар пости аъзоси.

ҚИШ ДАСТУРХОНИГА

Тошкент шаҳри атрофидаги ихтисослаштирилган хўжаликлар парник полизларидаги ҳосилни йиғиштириб олмоқдалар. Деҳқонлар эгатлардан янгигина пишган помидор, кўк пиёз, бодрингни йиғиштириб олишга киришдилар. Калинин районидаги Карл Маркс номли, «Октябрь 40 йиллиги», генерал Собир Раҳимов номли ва Оржоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхозлар пойтахт савдо шохобчаларига бу йил дастлабки янги сабзавотларни жўнатдилар. Теплицалардаги цитруслардан ҳам ҳосил олина бошланди: лимон узишга киришилди.

Тошкентдаги чинни заводи тайёрлаётган маҳсулотларга бўлган талаб йилдан-йилга ошиб бормоқда. Завод коллективи маҳсулотларнинг бежирим ва сифатли бўлиши учун астойдил курашмоқда. М. Мирзайдинов бошлиқ халқ контроли группаси тайёрланаётган чинни буюмларнинг сифати ва техникасини доимо назорат қилиб боради. Ўнгдаги суратда: смена топшириғини муттасил ошириб бажараётган илғор ишчи Г. Садриддинова. Чапдаги суратда эса М. Мирзайдинов (ўнгда) ва мастер М. Умаровлар иш устида.

А. Тўраев фотолари.

...тида

...ларн ўз қолига ... йилган. Заводларда бухгалтерия ҳисоби юритилмайди. Қимматли материаллар исроф қилинмоқда. Тайёрланган ва ремонт қилинаётган деталлар ҳисобга олинмайди. Эҳтиёт қисмлар етишмаётгани устига уларни кўплаб исроф қилиш, ... ва ... раҳбарлари корхона фаолиятини яхшилаш, пул ва материаллардан оқилона фойдаланишга ғамхўрлик қилмаётирлар. Машина ва механизмларни ремонт қилиш плани кўпинча бажарилмайди, ремонт сифати эса паст. Натижада авто... ...ида ремонт қилмоқдалар. Лекин бу иш чўзилиб кетиб, машиналар бекор туриб қолмоқда.

Республика ҳукуматининг машина ва агрегатларни марказлаштирилган тартибда ремонт қилиш ҳақидаги кўрсатмалари бажарилмаяпти. Ремонт қилиш нормалари эскириб қолган. Техника жиҳатдан асосланган ишлаб чиқариш нормалари жорий этиш ва иш вақтидан фойдаланишни яхшилаш бўйича амалда бирор тадбир кўрилмаяпти.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети бирлашма фаолиятидаги ана шу ва бошқа камчиликлар учун бош директор ўртоқ Крипицерни қаттиқ жазолади. Бирлашманинг ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятини яхшилаш, халқ мулкининг исроф бўлишига қарши курашни кучайтириш, машина ва механизмлар ремонти сифатини ошириш юзасидан тегишли чоралар кўриш Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига топширилди.

УНИНГ ПОЙҚАДАМИ

Колхоз меҳнат аҳли Қорахон Хидировни халқ контроли комитети группаси раислигига сайланганидан буён, у халқ ишончини оқлашга астойдил киришганлиги билан ҳамманинг ҳурматини қозонди. Ҳозир контроль группасида ишга садоқатли назоратчилар кўп. Улар хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларида фаоллик кўрсатмоқдалар. Жумладан, уларнинг кўмаги билан сут-товар фермасида озуқа рациони кўриб чиқилиб, сутнинг сифати обдон текширилди. Назоратчилар рационни концентрат озуқалар ҳисобига эмас, балки колхознинг ўзида етиштирилган ширали озуқалар ҳисобига бойитиш зарурлигини таклиф қилдилар. Колхоз правлениеси назоратчилар таклифи асосида чорва моллар рационини маккажўхори силоси, беда ва бошқа ўтлар билан бойитди.

Назоратчилар фаолиятини ифодаловчи бундай мисоллар кўп. Группа иши ҳамиша партия ташкилотининг диққат эътиборида.

«Партия XXII съезди» колхози аъзолари 1040 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил кўтариб, пахта тайёрлаш йиллик планини Ғузор районидаги хўжаликлар орасида биринчилар қатори бажарди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларидаги планлар ҳам ошиғи билан адо этилди. Буларнинг ҳаммасида назоратчиларнинг муносиб улуши бор.

М. НОРҚУЛОВ.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

УВОЛИ ТУТМАЙДИМИ?

Ғаллакорларимиз эл-юрт омборини тўкин қилдилар. Лекин пешана тери билан йиғилган ҳосилни сақлашда Дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа ишлаб чиқариш саноати министрлигининг Қашқадарё ва Сирдарё областларидаги база, комбинат, пунктлари ходимлари масъулиятсизликка йўл қўймоқдалар. Республика Халқ контроли комитети ходимлари ана шу хўжасизлик фактларини текшириб, халқ мулкига бепарво қараётганларнинг камчиликларини очиб ташлади.

Министрликнинг Яккабоғ базасида сақланаётган 12 минг тоннадан кўпроқ дон очиқ-сочиқ ётибди. Бунтларнинг усти пала-партиш ёпилган. Натижада арпа ва буғдойнинг 30 тоннадан кўпроғи ивиб қолган.

«Кўкдала» қабул қилиш пункти (мудири ўртоқ Т. Шукуров) 4000 тоннадан кўпроқ буғдойни сақламоқда. Лекин бор брезентлар ҳам ёпилмасдан қор ва ёмғирда ивиб ётибди. Оқибатда буғдой ғарами кўкариб, 10-15 сантиметрли майсалар — «қатқалоқ» ҳосил бўлган.

Кўп жойларда ғаллани ташишда нобудгарчиликка йўл қўйилмоқда. Жумладан, Китоб, Косон базаларига ва Қарши комбинатига октябрь ва ноябрь ойларида ғалла ташилганда салкам 80 тонна камомат борлиги аниқланди. Баъзи жойларда эса юборилаётган ғалла тахминан ҳисобланади. Натижада ҳар бир машинада юборилган дон ўртасидаги фарқ ярим тонна бўлмоқда.

Жиззах комбинатида (директори ўртоқ Қодиров) ҳисоб-китоб устидан назорат мутлақо йўқ. Донни қайта ишлаш актлари уч ойдан кейин тузилган. Хўжасизлик шу даражага бориб етганки, битта деворнинг ёнидагина 0,7 тонна тайёр ем чириб кетган. Озуқа цехи территориясида эса тайёр ем ахлат ва чиқиндилар билан 5 сантиметр қалинликда аралашиб ётибди. Ш... комбинатнинг «Дўстлик» пунктида 48.5 тонна доннинг сифати бутунлай бузилган.

Ўртоқ Н. Исломов директорлик қилаётган Косон базасида 334 тонна буғдой заҳарли ўтлар уруғидан икки йилдан буён тозаланмай ётибди.

Текширилган ҳамма база, пункт ва комбинат территориялари санитария қоидаларига мутлақо жавоб бермайди. Чиқиндилар вақтида тозаланмаслигидан ҳашарот ва кемирувчилар кўпайиб кетмоқда.

Ховос заводида (директори ўртоқ С. Юсупов) доннинг намлиги ва ифлослигини нотўғри ҳисоблаш йўли билан 1967—1968 йиллардаги арпа ва шоли ҳосилидан 191,3 тонна «резерв» ташкил қилинганки, бу билан ҳар хил камомат ва хўжасизликларни ёпиб кетиш мумкин.

Текшириш якунлари ҳар икки область халқ контроли комитетларида кўриб чиқилиб, айбдорлар қаттиқ жазоланди. Ишга масъулиятсизлик билан қараган камомат, хўжасизлик ва ғалла бузилишига йўл қўйган кишиларнинг жиноий иши терговорганларига топширилди.

Ғ. ОРИПОВ,
В. БАЖАН,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети инспекторлари.

ИСЛОҲОТ ЖОНКУЯРЛАРИ

Корхоналар янги иқтисодий ислоҳот асосида ишлай бошлаганига икки йил бўлиб қолди. Бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилиб, ишлаб чиқариш экономикасига малакали раҳбарлик қилмоқдалар. Улар иқтисодий ислоҳотнинг моҳиятини ҳар бир меҳнаткаш чуқур билиб олиши учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати партия комитети корхона раҳбарлари ҳамда жамоат ташкилотлари билан биргаликда обдон ташкилий ва тушунтириш ишлари ўтказганларидан сўнг, корхона бурноғи йил апрель ойидан бошлаб янгича ишлашга ўтди. Партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, машина ва механизмлардан оқилона фойдаланишга асосий эътиборни қаратди.

Натижа ёмон бўлмаяпти. Меҳнат илмий асосда ташкил этилиб, иқтисодий ишлар савияси кўтарилди. Ўрнатилган қувватлардан тўла фойдаланилмоқда.

Иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда тиним билмас назоратчилар фаол қатнашмоқдалар. Партком маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини назорат қилувчи комиссиялар, касаба союз ва комсомол ташкилоти комиссиялари фаолиятини муайян мақсадга йўналтираётгани туфайли жамоатчи контролёрлар ўз вазифаларини пухта бажариш имкониятига эга бўлмоқдалар.

Партком назоратчилар фаолиятини кучайтириш мақсадида ҳар ойда бир марта халқ контроли группаси раисининг ҳисоботини партия комитети мажлисида, цехлардаги группа ва постлар бошлиқларининг ҳисоботини эса цех коммунистларининг партия йиғилишларида мунтазам эшитиб турилишини йўлга қўйди.

Планли, илгари тузиб олинган режа асосида ишлаш туфайли назоратчилар анчагина фойдали тадбирларни амалга оширишга муваффақ бўлдилар. Сўнгги икки йил ичида назоратчиларнинг кучи билан салкам 200 марта текшириш ўтказилиб, улар жараёнида киритилган таклифларнинг амалга оширилишидан комбинат бўйича 920 минг сўмлик хом ашё ва материал тежаб қолинишига муваффақ бўлинди. Меҳнат унумдорлиги эса 4,6 процент кўтарилди.

Цехлардаги халқ контроли группалари маҳсулот сифатини яхшилаш, оғир ишларни механизациялаш, маҳсулот ишлаб чиқаришга кетадиган сарф-харажатларни камайтириш имконини берадиган ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширишда баракали ҳисса қўшмоқдалар. Корхонанинг иккита цехидагина амалга оширилган олтита тадбир 68,4 минг сўмлик тежам берди. Ремонт-механика цехидаги шундай тадбирлар 2,1 тонна қора металл, 1,1 тонна рангли металлни тежашга имкон берди.

Назоратчилар тежамкорлик ва иқтисод қилиш бўйича ўтказилган кўрикда фаол қатнашиб, корхона бўйича 373,3 минг сўмни тежашда катта ҳисса қўшдилар. Назоратчиларнинг ташаббуси билан кераксиз жиҳозлар аниқланиб, улар бошқа корхоналар ҳисобига ўтказилди. Шунинг ўзидан корхона 73 минг сўм фойда кўрди.

Группа ва постлар амалга ошираётган ишлар комбинат радиоузели, деворий газеталар «Комсомол прожектори» варақаларида кенг ёритилмоқда. Комбинат назоратчиларининг раҳбари А. А. Шегай ва группанинг бошқа аъзолари назоратчилар фаолияти ҳақида радио ва газеталар орқали тез-тез хабар бериб турадилар. Кўпчилик цехларда «Комсомол прожектори» варақалари, назоратчиларнинг сигнал ва фотоайбномалари мунтазам чиқиб турибди.

Яқинда область партия комитетининг бюроси бу комбинат партюмининг халқ контроли группа ва постларига қандай раҳбарлик қилаётганлиги ҳақидаги ҳисоботни эшитди. Партия ташкилотининг назоратчиларга кўрсатаётган ёрдами ва ғамхўрлигини мақбул деб топди.

С. АҲМЕДОВ,
Тошкент область партия комитетининг ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири.

НАЗОРАТЧИЛАР

лавҳа

Саратон. Жазирамадан экинлар барги қовжирайди. Ниҳоллар бир томчи сувга зор. Сув танқислигининг офатини фақат пахтакоргина яхши тушунади. Ғўзанинг нормал ўсиши учун зарур бўлган сувнинг учдан бири ҳам йўқ. Лекин «Андижон» колхози пахтакорлари бундан саросимага тушмадилар. Нима бўлса ҳам ғўзаларни сақлаб қолиш чорасини изладилар.

...Партком ва правлениенинг қўшма мажлиси борарди. Йиғинга колхоз ветеранлари, юқори ҳосил усталари, мутахассислар — хуллас, суяги меҳнатда қотган деҳқонлар қатнашмоқда. Кенгашли тўй тарқамас, деганларидек, шу куни мажлисга келган 50 кишининг ҳаммаси кун тартибига қўйилган масалани муҳокама қилишда актив қатнашиб, сувсизликка қарши кураш бўйича муҳим таклифлар киритдилар. Ўқариқлар тенг баравар қисқартирилди. Сувчиларга яхши шароит яратилиб, экинга кечаю кундуз обиҳаёт бериладиган бўлди.

— Сувнинг ҳар қатраси ҳисобда турсин. Ундан фойдаланиш қатъий назоратга олинсин, — деб наказ беришди хўжалик раҳбарлари колхоз назоратчиларига.

Назоратчилар бу ишончни ҳам виждонан бажаришига умид катта эди. Шундай бўлди ҳам. Маматйўлдош Кимёев бошлиқ халқ контроли группаси аъзолари партком ва правление ишончини оқладилар. Назоратчиларнинг ташаббуси билан сувдан фойдаланишни текшириб турувчи махсус пост тузилди. Ҳар бир бригадада биттадан назоратчи сувнинг фойдаланилишига кўз-қулоқ бўлиб турди. Абдулла Мадаминов, Усмонали Умаров сингари ёнлаб назоратчилар кечани-кеча, кундузни-кундуз демай ўз постларида сергак турдилар. Улар бир литр сувнинг ҳам исроф бўлишига йўл қўйишмади. Ҳар қатра сув экинга малҳам бўлди.

Колхоз назоратчиларининг долзарб кунлардаги беминнат ишларини раис Одилбек Давронов, партком секретари Улфатхон Болтабоева ва хўжаликнинг бошқа раҳбарлари мароқ билан сўзлаб беришди. Уларнинг ҳикоясини тингларкансан, назоратчилар олиб бораётган сермазмун ишлар манзарасини кўз олдингга яққол келтирасан, киши.

— Группамизга 51 назоратчи уюшган, — дейди ўртоқ М. Кимёев. — Бундан ташқари 14 та пахтачилик бригадасининг ҳар бирида уч кишидан иборат постлар бор. Ферма ва гаражда ҳам пост ташкил этилган. Назоратчилар сафида ишлаб чиқариш илғорлари, пахта усталари, ветеранлар бор. Уларнинг деярли ярми коммунистлар. Бош агроном Маматжон Ҳакимов, механик-ҳайдовчи Абдужалил Бекмирзаев, пенсионер Ҳуринисо Отаматовалар шулар жумласидандир. Уларни хўжаликдаги ёшу қари ҳамма ҳурмат қилади, сўзларини инобатга олишади, фикрлари билан ҳисоблашишади.

Халқ контроли группаси фаолиятига 9 кишидан иборат бюро раҳбарлик қилади. Унинг составида экономист Ҳаким Тожибоев, механик Содиқ Собиров, агроном Мамасоли Тоҳиров, бригадир Абдужалил Бекмирзаев, колхозчи Мадамин Йўлдошев сингари кўпни кўрган кишилар бор. Улар ҳар ойда бир марта йиғилишиб, қилинган ишларни жамлайдилар, зарур бўлган ҳолларда эса правление олдига таклиф ва тавсиялар билан кирадилар. Шу мажлисда келгусидаги режалар белгилаб олинади.

Назоратчилар режасига киритилган масалалар турли-туманлиги билан диққатни ўзига тортади. Уларнинг шу йил давомида амалга оширган ишларини қисқача баён этганда шулар аён бўлади: кўзилатиш кампанияси аҳволи ва чорвачилик маҳсулоти бўйича оммавий текшириш, баҳорги дала ишларининг сифати, колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш, ипак қурти боқишнинг аҳволи. Шунингдек, чорвачилик фермалари биноси ремонти бўйича, пахта териш машиналарининг ремонти, машина теримининг сифати, пахта нобудгарчилигига қарши кураш бўйича махсус рейдлар уюштирилди.

Меҳнат интизоми илғор тажрибаларни ёйиш, меҳнатни ташкил этиш, далада ишлаётганларга маданий-маиший шароит яратиб бериш каби масалалар ҳам назоратчилар эътиборидан четда қолмади. Ҳозир группа аъзолари қишлоқ хўжалик техникасининг қиш даврида сақланиши, трактор ва бошқа агрегатларнинг ремонти, молларни қишдан тўқ олиб чиқиш сингари муҳим масалалар билан шуғулланмоқдалар.

...Назоратчиларнинг жамоат бойлигини кўпайтиришда жонбозлик қилаётганлигига доир бир мисолни келтириб ўтмоқчимиз. Баҳор эшик қоқаётган палла эди. Ўша қимматли дамларнинг ҳар дақиқасини ғанимат билган деҳқон кузда мўл ҳосил олажагини яхши тушунган назоратчилар техниканинг тахтлигини кўздан кечиришга аҳд қилишди. Бу иш участка механиги Содиқ Собиров, механик Турғунбой Тўраев, группа раиси Маматйўлдош Кимёев ўртоқларга топширилди.

Группа аъзолари топшириқнинг ғоятда муҳимлигини ҳис этишарди. Негаки, техниканинг баҳорги ишларга шай туриши янги йил ҳосилининг тақдирини ҳал қиларди. Шу боисдан улар устахоналар ишини пухта ўрганишди, иш вақти қандай сарфланаётгани, ремонт сифатини кўздан кечиришди.

Назоратчиларнинг ўткир кўзидан ҳеч нима қочиб қутулолмади. Текшириш ўтказилган куни илгари планлаштирилган 28 ҳайдов тракторидан биттаси етишмасди, ўнта плугдан бештаси ҳали тахт қилинмаган эди. 9 сеялка, 5 культиватор, 2 та ер текислаш машиналари ремонти ўлда-жўлда эди. Эҳтиёт қисмлар ҳар ерда сочилиб ётар, баъзилари занглаб ишдан чиқиб қолган. Коллективда меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Механизаторлардан Сойиб Ҳурматов, Насиб Орипов лар 10-12 кундан бери ишга чиқишмаган экан.

Хуллас, ремонт устахонасида ташвишли аҳвол юз берган эди. Масаланинг жиддийлиги ҳисобга олиниб, аҳволни муҳокама қилиш правлениега ҳавола қилинди. Правление мажлисида бош инженер Раҳмонқул Ҳурматовнинг ҳисоботи тингланди. Аниқланган камчиликлар ҳақида назоратчилар бошлиғи М. Кимёев гапириб берди. Правление масалани атрофлича муҳокама қилиб, беш кун ичида устахонада тегишли тартиб ўрнатиш, трактор ва агрегатлар ремонтини тугаллаш бош инженерга топширилди. Правление тегишли моддий ёрдам ва ишчи кучлари билан мадад берди.

Ҳавоий-жаҳон ҳам очилгандан очилиб берди. Қиш бўйи бўрсиллаб ётган унумдор ерга чигит сеялкаларда барвақт қадалди. Буларнинг ҳаммасида назоратчиларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Ғўза қийғос униб чиқиб, ерга яшил гилам ёзганида назоратчиларнинг ташвиши тағин ортди. Улар ҳар бир туп ғўзани сақлаб қолиш, мўл ҳосил тўплаш учун курашни бошлаб юборишди. Ўша кунларни эслаб олтинчи бригада халқ контроли пости бошлиғи Холмирза Эргашев бундай дейди:

Ҳосил учун кураш осон бўлмади. Пост аъзолари Маҳфуза Мелибоева, Мунаввар Комилова билан далага ҳар куни вақтли келиб, ишдан ҳаммадан кейин қайтардик. Меҳнатда шахсий намуна кўрсатиш билан бирга бригададаги аҳволга ҳам жавобгарлигимизни яхши ҳис этардик. Карталарни қадамба-қадам юриб кўздан кечирганимизда, айрим жойларда ола чиқ қан жойларни, участка четкасидаги 0,33 гектар келадиган майдонда эса чигит умуман униб чиқмаганини аниқладик. Кўрилган шошилинч тадбирлар туфайли икки ҳафта ичидаёқ камчиликлар барҳам топди.

Бир куни бригада аъзоларининг интизомини текширмоқчи бўлдик. Белгиланган вақтда 8 киши ишга чиқди. Қолганлари эса бир-икки соатлаб кеч чиқишди. Уч кун ичида 74 кишининг ишга кеч чиқиши ва прогуль қилиши аниқланди. Мана шу вақт бой берилмаганида 15 гектар экинни суғориш, 12 гектар майдондаги ниҳолни бегона ўтлардан тозалаш мумкин эканлигини колхозчиларга яхшилаб тушунтирдик. Натижа чакки бўлмади. Бригадамизда ғўза парваришидаги қолоқлик тугатилди.

Бошқа бригадалардаги пост аъзолари ҳам худди шундай ташаббус кўрсатиб ишлаши туфайли хўжалик областда биринчилар қаторида пахта тайёрлаш давлат планини бажарди. 967 гектар ернинг ҳар гектаридан планда белгиланганидан 9,3 центнер кўп, яъни 38 центнердан ҳосил кўтарилди. Машина терими плани бир ярим ҳиссадан зиёд бажарилди. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси биринчи сортга топширилди. Хўжалик салкам 1,6 миллион сўм даромад кўрди.

...Колхозчилар назоратчиларнинг ипак қурти боқишдаги амалий ёрдамларини сира унутишмайди. Илгари баҳор кезларида барг етишмай, колхоз қўшни хўжаликлардан ҳар йили бир ярим минг сўмлик барг сотиб оларди. Назоратчиларнинг таклифи билан тут плантацияларига қарайдиган махсус бригада тузилди. Баргни ҳам шулар қурт боқувчиларга етказиб бериб туришди. Баргни оқилона тарқатиш танқисликка барҳам берди. Колхоздаги плантация ҳисобига қурт боқилиб, 107 центнер пилла топширилди, йиллик план ортиғи билан адо этилди.

Шунинг ўзидан колхозга қанча наф тегди? Илгари барг тайёрлашда 250 киши қатнашарди. Энди 50 кишидан иборат махсус мавсумий бригада бу ишни уддаламоқда. Ишчи кучининг тежалиши, барг тежаб-тергаб сарфланиши туфайли хўжалик 4,5 минг сўм фойда кўрди.

Ёки бошқа бир мисол. Баҳорги дала ишларида назоратчилар ер ҳайдаш ва текислашда юқори сифатни таъминлаганликлари эвазига 422 ишчи-куни тежалиб, бундан колхоз 4367 сўм тежаб қолди.

Беш йилликнинг учинчи йилига якун ясалди. Бултур хўжаликда ҳамма соҳалар бўйича юқори кўрсаткичларга эришилди. Илғор хўжалик аъзолари янги, янада юксак марраларни эгаллашга отланмоқдалар. Бунда ҳам тиниб-тинчимас назоратчилар ташаббус кўрсатмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш, янги резервларни қидириб топиш, хўжаликнинг ҳамма соҳаларини юксалтириш, колхоз тағин ҳам катта даромад кўриши йўлида қандай тадбирларни амалга ошириш ҳақида ўзаро фикр олишмоқдалар.

А. АГИШЕВ,
Избоскан районидаги «Андижон» колхози.

МУҲИМ ТАДБИРЛАР

ТОШКЕНТ

Область халқ контроли комитети мажлисида 5-Олмазор авторемонт заводида эҳтиёт қисмларни ҳисобга олиш ва асрашнинг аҳволи муҳокама қилинди. Назоратчилар ишга яроқли эҳтиёт қисмларнинг ҳисоботда кўрсатилмаганлиги, деталлар очиқ жойда хўжасизларча сақланаётганини аниқлашди. Эҳтиёт қисмларни бошқа ташкилотларга берганда тегишли ҳужжатлар тузилмаслигига доир кўплаб воқеалар содир бўлган.

Халқ контроли комитети корхонада хўжасизликка йўл қўйгани учун завод директори П. Н. Сорокага выговор эълон қилди. Текшириш якунлари заводда махсус муҳокама қилинажаги ҳақида директор берган ахборот инобатга олинди.

АНДИЖОН

Жамоатчи инспекторлар областдаги темир йўл станцияларида корхона ва ташкилотлар учун келган юклар вақтида тушириб олиняптими-йўқми эканлигини кўздан кечиришди. Кўпчилик корхона ва ташкилотлар вагонларни вақтида бўшатиб олмаганлари учун кўп миқдорда жарима тўлаётганликлари маълум бўлди. «Узсельхозтехника» область бирлашмаси бўйичагина ўтган йилнинг 8 ойи ичида 11 минг сўм штраф тўланган. Ленинскдаги пахта заводи, 162-қурилиш трестининг бинокорлик материаллари комбинатига қарашли юклар ҳам кўплаб тўпланиб қолмоқда. Хуллас, ҳозирги вақтда 7,5 минг тонна юк станцияларда ётибди. Андижон станциясидаги юкларни вақтида тушириб олмагани учун корхона ва муассасалар 15 минг сўм жарима тўлашди.

Область халқ контроли комитети юкларни вақтида тушириб олинишини таъминламагани учун бинокорлик материаллари комбинатининг бош инженери А. С. Удачин, Ленинск пахта тозалаш заводи директори М. Усмонов ўртоқларнинг ҳар бирига уларнинг ярим ойлик маоши миқдорида жарима солди. «Узсельхозтехника» бирлашмаси область базаси директорининг ўринбосари В. Н. Власенконинг юкларни вақтида туширишда қатъий чоралар кўрилажаги ҳақидаги ваъдаси инобатга олинди.

ЯХШИ ИШГА МУКОФОТ

Халқ контроли органлари ходимлари ва активларини рағбатлантириш мақсадида «СССР Халқ контроли органларида актив ишлаганлиги учун» деган значок ва СССР Халқ контроли комитетининг Фахрий ёрлиғи таъсис этилди.

Кўкракка тақиладиган значоклар республика, ўлка ва область халқ контроли комитетлари ҳамда СССР Халқ контроли комитети бўлимлари тавсиясига мувофиқ СССР Халқ контроли комитети қарори билан берилади.

Мукофотланганларга «СССР Халқ контроли органларида актив ишлаганлиги учун» значоги билан бирга шу значок билан мукофотланганлик ҳақидаги гувоҳнома ҳам берилади. Гувоҳномага СССР Халқ контроли комитети раиси ёки ўринбосари имзо чеккан бўлади.

Значокни ва гувоҳномани СССР халқ контроли комитети раиси, унинг ўринбосарлари, СССР Халқ контроли комитети аъзолари, шунингдек СССР Халқ контроли комитети топшириғига биноан республика, ўлка ва область халқ контроли комитетлари раислари ва ўринбосарлари назоратчилар йиғилишларида топширадилар.

АГИТАТОРЛАРГА ЕРДАМ

АНТИКОММУНИЗМ — ИМПЕРИАЛИЗМ ҚУРОЛИ

Марксизм-ленинизм назариясига асосланган жаҳон социалистик системасининг вужудга келганлиги ва мустаҳкамланиб бораётганлиги меҳнат билан капитал ўртасидаги курашнинг боришига жуда чуқур таъсир ўтказди. Жаҳон социалистик системасининг сиёсий таъсири, иқтисодий ва ҳарбий қудрати ўсиб бораётганлиги империалистларнинг қўлларини боғлаб, революцион курашнинг тобора ривожлана бориши учун қулай шароит туғдирмоқда.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг экономика ва фанни ривожлантириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ва маданиятини юксалтириш соҳасидаги муваффақиятлари социализмнинг жозибадорлик кучини тобора оширмоқда, ўз миллий ва социал озодлиги учун курашаётган халқларга сиёсий ва иқтисодий ёрдам кўрсатиш имкониятларини кенгайтирмоқда.

Турмуш марксча-ленинча таълимотнинг ҳаққонийлигини кун сайин исботламоқда ҳамда марксизм хулосаларини рад этишга уринаётган капитализм маддоҳларининг далил ва важларини ҳамиша улоқтириб ташламоқда. Шу сабабли ички ва ташқи сиёсатда жиддий ларзага дуч келиб, мағлубиятга учраётган империализм кейинги йилларда социалистик мамлакатларга, айниқса СССРга қарши қўпорувчиликдан иборат бўлган сиёсий ва идеология курашини тобора кучайтиришга, социалистик мамлакатларни зимдан бузишга, уларнинг бирлигини ҳамда халқаро коммунистик ҳаракатнинг жипслигини заифлаштиришга зўр бериб уринмоқда. Ҳозирги пайтда «империализмнинг асосий ғоявий-сиёсий қуроли — антикоммунизм бўлиб, унинг асосий мазмуни — социалистик тузумга туҳмат қилишдан, коммунистик партиялар сиёсати ва мақсадини, марксизм-ленинизм таълимотини соҳталаштиришдан иборатдир» — дейилади КПСС Программасида.

Империалистик реакция, энг аввало АҚШ империалистик реакцияси капитализмни ҳимоя қилиш учун уриниб, коммунизмни ва унинг олижаноб идеяларини қоралаш мақсадида, оммага ғоявий таъсир кўрсатишнинг барча воситаларини ишга солмоқда. Америка Қўшма Штатларида кўпгина махсус давлат ташкилотлари ва «илмий тадқиқот» институтлари Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши қўпорувчилик ишлари билан шуғулланмоқда. АҚШ Марказий разведка бошқармаси антикоммунистик қўпорувчилик ишлари олиб боришда энг танилган ва етакчи давлат ташкилотидир. Бу бошқармада 20 минг профессионал жосус ишлайди ва унинг бир йиллик бюджети 1.5 миллиард долларни ташкил этади. АҚШ мудофаа министрлигининг разведка агентлигида 6 мингдан ортиқ махсус тайёрланган разведкачи-жосуслар хизмат қилмоқда. Бундан ташқари бу разведка агентлигига ҳарбий-ҳаво кучлари ва ҳарбий-денгиз кучларининг махсус разведка хизматлари ҳам бевосита бўйсунади.

Коммунизмга қарши қўпорувчилик ишлари олиб боришда АҚШнинг миллий хавфсизлик агентлиги энг фаол ташкилотлардан биридир. Ер куррасининг ҳамма жойларида бу агентликнинг яширин тинглайдиган ва радио тўлқинларини ушлаб оладиган махсус жосуслик станциялари жойлашган. Бу агентликнинг 10 мингдан ортиқ хизматчиси бўлиб, бир кунлик харажати қарийб 1 миллион долларни ташкил қилади. АҚШнинг 15 минг хизматчи ва минглаб айғоқчиларни ўзида бирлаштирган «Федерал қидирув бюроси» эса асосий кучини жосуслик ишларига сарфламоқда. Бу ташкилотларни «мутахассислар» ва тегишли материаллар билан таъминлаб туриш учун ҳамда Америка халқини — энг биринчи галда ишчилар синфини ва ёшларни антикоммунистик руҳда тарбиялаш мақсадида АҚШ империалистлари кўплаб «илмий-тадқиқот» институтлари ташкил қилганлар. Бу соҳада Гувер институтининг фаолияти айниқса характерлидир. Институт 1919 йилда Калифорния штатидаги Стэфорд университети ҳузурида Герберт Гувер томонидан ташкил қилинган бўлиб, унинг асосий вазифаси «ҳозирги замоннинг йирик ижтимоий ҳаракатларини» ўрганишдан иборат эмиш. Аслида бу институт иккинчи жаҳон уруши йилларида жосуслар хизмати, ҳарбий полиция ҳамда босиб олинган территорияларда хизмат қилиш учун махсус «мутахассислар» тайёрлашни ташкил қилиш иши билан шуғулланди.

Урушдан кейин Гувер институти антикоммунистик тадқиқотлар олиб борувчи етакчи марказлардан бирига айланди. Институт 800 минг томли китоб ва брошюралар, 150 минг том давлат ҳужжатлари ва 26 минг номдаги вақтли матбуот нашрлари мавжуд бўлган кутубхонага эга. Бу ерда юқори малакали 120 ходим ишлайди. Улар орасида ишчилар ҳаракатининг сотқинлари Б. Суворин, меньшевик Т. Дрейнер, троцкийчи Б. Вольф ва бошқалар ҳам бор. Бу ходимлар 20 миллат вакилларидан танланган бўлиб, 30 дан ортиқ тилни биладилар.

Кейинги йилларда институт босмахона маҳсулотининг ҳажми кескин равишда ўсиб кетди. Агар 1919 йилдан 1966 йилгача бу ерда 100 дан ортиқ монография ва бошқа ишлар босиб чиқарилган бўлса, шунинг қарийб ярми кейинги уч йилга тўғри келади. АҚШ ҳукумат органлари — давлат департаменти, марказий разведка бошқармаси, Федерал қидирув бюроси, ҳарбий министрлик, конгресс комиссияси ва бошқалар ҳам бу институтда сақланаётган ва тайёрланаётган ҳужжатлардан жуда кенг фойдаланмоқдалар. Бундан ташқари бу институт АҚШдаги 49 университетни, Европа, Осиё ва Африкадаги 15 университетни ҳам антикоммунистик материаллар билан таъминлаб туради.

Гувер институти америкалик болаларни мактабларда ҳам антикоммунистик ўқув ва методик қуроллар билан таъминлаб турибди.

Бундан ташқари АҚШнинг Иллинойс штатидаги Эванстон шаҳрида жойлашган Шимолий-Ғарбий университетнинг икки факультети — сиёсий фанлар ва педагогика факультетлари бевосита антикоммунистик фаолият билан шуғулланмоқдалар. Сиёсий фанлар факультети СССРни, Европадаги социалистик давлатларни ҳамда Африка мамлакатларини ўрганиш ниқоби остида антикоммунистик тадқиқотлар олиб бормоқда. Бу факультетнинг «программаларидан» бири «Таққослаш сиёсати программаси» бўлиб, унинг асосий мақсади социалистик мамлакатларни ҳамда шу мамлакатлардаги баъзи социал гуруҳларни ўрганишдан иборат. Бу программага профессор Барри Фаррел (Шарқий Европа бўйича «мутахассис») раҳбарлик қилади. Бу программани амалга ошириш учун Форд фонди ҳар йили 250 минг доллар маблағ ажратмоқда. Педагогика факультети эса АҚШ ўрта мактаблари ва коллежлари учун «коммунизмни ўрганиш» деб аталган махсус программани ишлаб чиққан. Бу программанинг асосий мақсади ёшларда «коммунистик пропагандага қарши мижоз»ни шакллантиришдан иборатдир.

Антикоммунистик пропаганда олиб боришда Ғарбий Германияда 1950 йилда ташкил қилинган «Мюнхен институти» ҳам асосий марказлардан биридир. Бу институт АҚШдаги Гувер институти ва бошқа антикоммунистик марказлар билан яқин алоқада бўлиб, улар билан биргаликда семинарлар, симпозиумлар ва конференциялар ўтказиб туради. Унинг асосий мақсади СССРга қарши антикоммунистик тадқиқотлар олиб боришдир.

Институт ҳар кварталда «Совет Иттифоқи ҳақида тадқиқотлар», ҳар ойда «Бюллетень», ҳафта сайин «Совет Иттифоқидаги кундалик воқеалар анализи» деб аталмиш антикоммунистик материалларни немис, инглиз, француз, испан, турк ва араб тилларида нашр этиб, Ғарбий Германия, чет давлатлар айниқса Туркия ва Латин Америкаси мамлакатларидаги тахминан 30 минг адресга мунтазам равишда юбориб туради.

Социалистик мамлакатларга ва жаҳон ишчилар ҳаракатига қарши идеологик курашни кучайтиришда Америка Қўшма Штатларида пайдо бўлган антисовет ва антикоммунистик «сўл» гуруҳларнинг фаолияти ҳам сезиларли роль ўйнамоқда. Бу гуруҳларнинг кўпчилигига троцкийчилар ва бошқа қора унсурлар раҳбарлик қилмоқдалар. Улар капиталистик матбуотда социалистик мамлакатлар ҳақида эълон қилинаётган нуқул ёлғон ва туҳматдан иборат хабарларни кенгроқ тарқатиш йўли билан меҳнаткашлар ва айниқса ишчилар синфини йўлдан уришга, улар орасида парокандалик туғдиришга уринмоқдалар.

«Сўл» гуруҳлар бундан бир неча йил муқаддам Хитой революциясини қоралаган бўлса, эндиликда Мао Цзэ-дуннинг «таълимотини», айниқса унинг Совет Иттифоқига қарши олиб бораётган сиёсатини қўллаб-қувватлаш ва тарғибот қилиш учун кўплаб маблағ сарфламоқдалар. Ўзларини «ҳақиқий ва чинакам революционерлар» деб кўрсатишга уринаётган бу «сўл» гуруҳлар амалда синфий курашнинг ривожланишига зарар етказмоқдалар.

Социализмга қарши бу уринишларнинг асосий сабаблари мақсадлари КПСС Марказий Комитетининг ўтган йилги апрель ва июль ойларида бўлиб ўтган Пленумларида яққол очиб ташланди. Апрель Пленуми таъкидладики, жиддий ларзаларга дуч келаётган, ички ва ташқи сиёсатда яккаланиб қолаётган империализм ва аввало АҚШ империализми ҳарбий-сиёсий соҳадаги авантюралар билан бир қаторда социалистик мамлакатларга, коммунистик ва бутун демократик ҳаракатга қарши қўпорувчиликдан иборат сиёсий ва идеология кураши олиб боришга тобора кўпроқ куч сарфлаб, социалистик мамлакатлар, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини бўшаштиришга, ҳозирги замоннинг илғор кучларини парокандаликка солишга, социалистик жамиятга зимдан путур етказишга уринмоқда. Лекин Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикаси коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг 1968 йил 3 августда Братиславада бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган Баёнотида айтилганки, ишчилар синфининг ва коммунистик партияларнинг раҳбарлик ролини заифлаштириш мақсадида империализм, шунингдек бошқа барча антикоммунистик кучлар қилаётган уринишларга қардош партиялар ўзларининг бузилмас бирдамликларини, юксак даражадаги ҳушёрликларини қатъият ва кескинлик билан қарама-қарши қилиб қўйдилар. Улар ҳеч кимнинг социалистик давлатлар ўртасига нифоқ солишига, социалистик ижтимоий тузум негизларига путур етказишига ҳеч қачон йўл қўймайдилар».

Чехословакия Социалистик Республикасида контрреволюцион унсурлар социалистик тузумга таҳдид сола бошлаган бир пайтда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Чехословакия халқининг илтимосига кўра берган беғараз ёрдам ана шу бирдамликнинг ёрқин ифодасидир. Бу тадбир барча совет кишилари, Чехословакиядаги соғлом кучлар ва дунёдаги барча тинчликсевар одамлар томонидан қизғин маъқуллаб кутиб олинди ва самарали натижалар берди.

Марксизм-ленинизм назарияси халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатида, жаҳондаги барча революцион кучлар фаолиятида, уларнинг чалкашиб кетган мураккаб воқеалар орасида тўғри йўл топа олишларида, ижтимоий тараққиётнинг янги-янги проблемаларини ҳал қилишда бирдан-бир ғоявий қурол бўлиб хизмат қилмоқда.

И. РАҲМОНҚУЛОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори.

ЯХОБ — ЮҚОРИ ҲОСИЛ ЗАМИНИ

Хоразмликлар 1969 йил мўл ҳосилига ҳам яхши замин яратмоқдалар. Илғор хўжаликлар шудгорлашни аллақачонлар тугалладилар. Ер ҳайдаш олдидан минерал ўғитлар билан ўғитланди. Эндиликда ерларга яхоб бериш кучайтириб юборилди. Юқоридаги суратда Урганч районидаги «Комсомол» колхозида ерларга яхоб бериш пайтини ва илғор сувчи Гавҳар Бобожоновани кўриб турибсиз. Ўртоқ Бобожонова ер суғоришда белгиланган топшириқни ҳамиша ошириб бажармоқда.

Пастдаги суратда эса Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор миробн Сотим ота Оржиев. Отахон неча йиллардан буён шу хўжаликда сув тутади. Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда унинг ҳам катта хизматлари бор. Машҳур деҳқон шу кеча-кундузда ҳам тиниб-тинчимаётир, ерларга яхоб беришда бошқаларга ўрнак кўрсатиб ишламоқда.

И. Исмоилов ва Қ. Отаев (ЎзТАГ фотолари).

ЗАВОДНИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

Республикада балиқчилик билан шуғулланадиган хўжаликлар Фарғона омухта ем заводидан озуқа ола бошладилар. Корхонада ҳовузлардаги балиқларни боқиш учун белгиланган омухта емни ишлаб чиқариш биринчи марта ўзлаштирилди. Бу омухта емнинг афзаллиги шундаки, у жуда тўйимлидир. Бундай маҳсулотларда кунжара, озуқабоп ун, оқсил ва минерал моддалар, антибиотиклар бор. Махсус йўл билан тайёрланган бу озуқа узоқ вақтгача сувда бўкиб қолмайди, балиқлар бу емни иштаҳа билан ейди.

ОБОД ҚИШЛОҚЛАР

Учқўрғон районидаги «Пахтакор» колхози территориясида қишлоқ бинокорлари бу йил янги биноларни қуриш учун дастлабки пойдеворларни қўйдилар. Бу ерда бош лойиҳага мувофиқ ҳозирги замон типидаги посёлка қад кўтаради. Посёлка қурилишининг дастлабки навбатида бир неча ўн гектар майдонда янги бинолар қурилади.

«Пахтакор» учун икки қаватли бир қанча уйлар қуришга қарор қилинди.

САМАРҚАНД — ЧЕТ ЭЛГА

Ўзбекистон кооператорлари Самарқанднинг «Сабза», «Бедана», «Шигани» деган энг ширин-шакар кишмишларини Венгрия, Польша, Японияга жўнатдилар. Чет элларга дастлабки 70 тонна маҳсулот юборилди. Ўзбекистон кооператорлари чет элга жуда кўп миқдорда илдизи совун ўрнида ишлатиладиган ўсимлик (етмак)ни жўнатиб бўлдилар. Бу нарса ширинлик ишлаб чиқаришда ва қурилиш материаллари саноатида қўлланилади. Бу хом ашё Қашқадарё ва Тошкент областларидаги хўжаликларда тайёрланди.

КОЛХОЗ ЕРЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Жиззах районидаги «Москва» колхозининг бепоён ерлари ёнгинасида олти юз гектар майдон қовжираб ётарди. Ҳозир бу ердан тракторлар жўнаб кетди. Чунки механизаторлар ана шу бекор ётган ерни икки марта чуқур ҳайдаб чиқиб, энди навбат сувчиларга келди. Улар шўрҳок ерларининг шўрини ювиш ва ерда нам тўплашга киришдилар.

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР

АБАДИЙ ЙЎЛДОШИМИЗ

Бу мақолани ёзишга қизиқ бир воқеа сабаб бўлди. Адабиётшунос А. Гессеннинг А. С. Пушкин ҳақидаги ажойиб бир китобини ўқиб туриб, ғалати фактга дуч келиб қолдим. Буюк шоир китобни шунчалик жон-дилидан севган эканки, у деярли ҳар куни дўконларни айланиб чиқаркан. Мана, фактга мурожаат этайлик: **1836 йилнинг бир ойи давомида А. С. Пушкин 758 сўм 50 тийинлик китоб сотиб олган!** Ваҳолонки, айни ўша пайтда шоир моддий жиҳатдан жуда ҳам қийналган экан. У, масалан, 1836 йилнинг 8 мартида йўл кира учун 40 тийин, булка учун эса 6 тийин, 18 мартда — йўлкирага 15 тийин, олма харид қилишга 5 тийин, 30 мартда эса — йўлкира учун 45 тийин, шаъм сотиб олиш учун 25 тийин сарфлаган ва ҳ. к. Ҳаммаси бўлиб, бир ой давомида оилавий майда харажатлар учун бор-йўғи 39 сўм 30 тийин кетказгани ҳолда 758 сўм 50 тийинлик китоб сотиб олган! Буюк шоирнинг китобга буюк муҳаббат билан қарагани шу кичик далилдан ҳам билиниб турибди.

Чиндан ҳам китоб инсонга болаликдан то қаригунча, ҳатто дунёдан кўз юмгунча ҳам абадий йўлдошдир. Инсон китоб воситаси билан ўз саводини чиқаради, маълумотини оширади, табиат сирларига йўл топади, жамият тараққиёти қонуниятларини ўрганади, китоб инсонда характер ва турли хил майлларни шакллантиради. Яхши китоб кишилар онгини билим ёғдуси билан ёритиб, ўз даврининг энг илғор намояндалари даражасига кўтаради.

Юқоридагига ўхшаш мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Улуғ пролетар ёзувчиси **М. Горькийнинг болалигини эсланг. У китоб ўқишга қанчалар чанқоқ эди!** Ҳатто жоҳил бувасининг калтагидан ҳам қўрқмай, шаъм ўғирлаб, тонггача мутолаа қиларди. Ўтмишдаги ҳамма буюк кишиларнинг ҳаётини синчиклаб ўргансангиз, китоб — уларнинг иккинчи умрлари бўлганига қатъий ишонч ҳосил қиласиз.

Демак, болаларда илк даврданоқ **китобга муҳаббат** ва, чин маънодаги муҳаббат **уйғотиш, ҳурмат уйғотиш** ёшларни замонамиз талаблари даражасида тарбиялашнинг асосий гаровларидан биридир. Лекин китобдан тўғри, унумли фойдалана билиш ҳам катта санъат. Эсингизда бўлса керак, ҳурматли олимимиз академик Қори-Ниёзий «Совет Ўзбекистони» саҳифасида эълон қилинган «Таълим-тарбия ва ўқитувчи» номли мақоласида муаллимларга мурожаат этиб, «...болаларга формал маълумот бериш билан чегараланмай, балки уларнинг ижодий меҳнатга, билим ва фанга бўлган ҳавасларини борган сари кучайтириш устида, қисқаси — ёш авлодни **ақлу-идроқ мафтуни этиш** устида» тинмай ишлашга чақиради. Бу мураккаб масалани муваффақиятли ҳал этишда бош роллардан бирини **китоб ва китобхонликни авж олдириш** эгаллайди, десак хато бўлмайди.

Революциядан аввал ҳозирги Ўзбекистон территориясида яшаган аҳолининг атиги бир процентигина ўқиш-ёзишни билган. Ҳозир эса ҳамма саводхон. Минглаб кутубхоналар меҳнаткашлар, ўқувчилар хизматида. Китоб кишиларимиз қалбини қуёш янглиғ иситмоқда. Уларга янги куч, далда, янги интилиш, янги орзу-умидлар бахш этмоқда. Ҳозирги кутубхоналаримиз турли жанрларга доир асарлар билан етарли даражада таъминланган.

Районимиздаги кўпгина мактабларда бу масалага жиддий эътибор берилаётганлиги натижасида кутубхоналар ҳақиқий билим ўчоғига айлантирилган. Абдулла Қодирий номли 162-ўрта мактаб кутубхонасининг (мудири Озода Насибалиева) ишини бошқаларга ўрнак бўларли десак хато бўлмайди. Китоблар дид билан маълум қоида асосида жойлаштирилган. Ўқувчиларнинг ҳаммаси кутубхонага аъзо. Бу ерда 3 минг 900 нусхадан иборат китоб хазинаси бор. Ўқиш залида эса тез-тез китобхонлар конференцияси ўтказилиб туради.

Лекин мана шундай қувончли фактлар билан бирга, китобга эътибор бермаётган, кутубхоналар иши билан қизиқмаётган педагогик коллективлар, директорлар, хўжалик ишлари бўйича директор ўринбосарлари ҳам борки, ўз вақтида бу нарсанинг олдини олиш даркор. 95-мактаб районимиздаги энг йирик маърифат ўчоқларидан бири ҳисобланади. Мактаса арзигулик китоб фонди ҳам бор, кутубхона учун махсус хона ажратиб берилган. Лекин кутубхонани хўжалик ишлари мудирининг хонаси десак ҳам муболаға бўлмайди. Ҳар хил киноаппаратлар, байроқлар, супургилар кутубхонанинг бир бурчагига тахлаб ташланган. Китоблар тартибсиз ётганлигидан кутубхоначи китоблар сонини аниқ билмайди.

Хуллас биз ўзимизнинг ички имкониятларимиздан кўнгилдагидек фойдаланяпмизми? Бу саволга жавоб қайтаришда менимча кўпчилик ўйланиб қолса керак. Тўғри, китобхонлик бизда ғоят даражада авж олган, йил сайин янги-янги билим дурдоналари катта тиражларда босмадан чиқарилябти. Аммо гапнинг битта «лекин»и бор. Ҳали ҳам кўпчилик мактабларимизда китобхонлик маданиятига етарли эътибор берилмаётир. Мактаб кутубхона мудирлари маъмурият ва ўқитувчилар билан узвий алоқа боғламаганлар. Баъзи кутубхоналарга кирсангиз, мана шундай воқеанинг шоҳиди бўласиз. Предмет ўқитувчилари билан маслаҳатлашилмагани сабабли мактаб кутубхоналарида ўқувчиларга мутлақо кераксиз бўлган китоблар ҳам кўплаб йиғилиб қолади. Баъзи кутубхоналарда бир номдаги китоб бир неча ўн нусхада сотиб олинган бўлиб, бошқа керакли асарлар эса топилмайди. Ваҳолонки, **мактаб кутубхоналари — ўқитувчиларнинг энг яқин кўмакдоши, ёрдамчиси бўлиши лозим. Кутубхоналардаги турли-туман китоблар болаларнинг дарсда олган билимларини янада кенгайтириш, тўлдириш, бойитиш зарур.** Шунинг учун ҳам мактаб кутубхоналари учун китоб танлаётганда мактаб программаси талабларидан келиб чиқиш ҳар бир коллективга, сўзсиз катта фойда келтиради.

Кўпчилик адабиёт ўқитувчиларимиз ишидаги камчилик шундан иборатки, улар предметни ўргатишда фақат хрестоматия материаллари билангина чекланиб қоладилар. Аслини олганда **хрестоматияда берилган намуналар маълум темани ўрганишдаги минимум манба ҳисобланади.** Шуниси қизиқки, имтиҳон пайтларида ўқувчининг бирор-бир асар ҳақидаги билими, тушунчаси хрестоматияда берилган парча асосида синаб кўрилади. Шунинг учун ҳам кўпгина ўқувчиларимиз адабий асарлар ҳақида қандайдир мавҳум тушунчага эга бўладилар. Улар дарсда ўтилган асарлар таҳлилига ижодий ёндошолмайдилар. Энг ёмони шундаки, ана шундай қилинганда боладаги китобга бўлган муҳаббат борган сари сусая боради. Автор илгари сурган ғояни тўла-тўкис англаш учун, асарнинг моҳиятини тушуниш учун эса албатта китобнинг ўзини бошдан-охир мутолаа қилиб чиқиш муҳимдир.

Китобнинг бола ақли ва юрагига ниҳоят даражада катта таъсир кўрсатишини кўрсатиб берувчи қуйидаги бир мисолни келтириб ўтиш ўринлидир. Бундан бир неча йиллар бурун Американинг Чикаго шаҳрида Говард Ланг исмли 13 ёшли бола одам ўлдириб қўлга тушади. Қотил гўдакнинг ҳимоячиси Сэмьюэл судга 26 та китобчани тақдим этади. Аниқланишича, Говард Ланг мана шу китобларни ўқиб, кишиларни қандай қилиб даҳшатли равишда ўлдириш йўлларини ўрганган экан. Ёш жиноятчи 22 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинади. Лекин Говард Лангни ўраб олган социал шароит, олдиқочди ва турли хил қотилликларни тарғиб қилувчи ношрлар эса сувдан қуп-қуруқ чиққандек қолаверадилар.

Бизда чиқарилаётган минг-минглаб нашрлар буржуазия китобидан том маъноси билан фарқ қилиб, улар ёшларимизни ва умуман меҳнаткашларни гуманизм, ватанпарварлик, интернационализм руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда. Шунинг учун ҳам **ёшларимизни болаликданоқ китобни севишга ўргатиш уларнинг келажакда энг яхши фазилат эгалари бўлиб етишишларига асос бўлади.**

Шуни ҳам айтиш керакки, орасира китобхонликка ҳавасни сўндирадиган ўта «донолик ва эҳтиёткорлик» ҳоллари ҳам учраб турадики, бу — сўзсиз ёшларни болалик пайтида кўп нарсаларни ўрганиб олишдан маҳрум этади. Мен унчалик кўп бўлмаган педагоглик фаолиятим даврида ҳатто «Қутлуғ қон» романини ҳам 16 ёшга чиқмаган болалар ўқимасин, деган фикрдаги педагогларни ҳам учратганман. **Боланинг ёшига қараб билим бериш масаласига бундай формал қарайдиган кишилар ўқувчилар истеъдодини ўтмаслаштирадилар, натижада болаларнинг энг эҳтиросли, таъсирчан пайтлари зое кетади.**

Яна бир муҳим масалани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Мактаб кутубхонаси бошқа кутубхоналарга қараганда анчагина фарқ қилиши керак. У мактаб ҳаётига ёрдам берадиган специфик асарлар билан, дарсликлар билан, қўлланмалар билан таъминланган бўлиши зарур. Лекин, афсуски, биз аксари мактаб кутубхоналарини, масалан колхоз ёки бирор идора кутубхонасидан ажратолмаймиз.

Болаларни китобни севишга ўргатиш жуда мураккаб ва муҳим масала. Бу ишнинг кўпгина назарий ва ташкилий томонлари ҳам бор. Битта мақолада унинг ҳамма қирраларини қамраб олиш мумкин эмас. Энг муҳими, бу олижаноб ишга ижодий ёндошилса, бу соҳада қунт билан ишланса, ўсиб келаётган ёш авлодимизнинг билими, иқтидори, маданият даражаси янада юксалади.

М. НИШОНОВ,
Тошкент шаҳар Чилонзор райони халқ маорифи бўлимининг мудири.

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

ШАМОЛ

Сапчигани сапчиган,
Жажжигина шўх укам,
Ҳатто ўту сувдан ҳам —
Тоймайдиган чўғ укам.
Қулоқ тутар сўзимга,
Тўхта десам, тўхтайди.
Сен-чи,
Қуюн шамоли,
Ахир сен бунча дайди?
Ҳар изғишинг бир ҳафта,
Шунчалар бебошмисан?
Тин, десам қўл силтайсан,
Укамдан ҳам ёшмисан?
Ёки бувим айтгандай
Ростми уйинг куйгани?
Увиллайсан жой йўқми
Ё ўзингни қуйгани?
— Йўқ, — дер шамол, —
феълим шу,
Доим кўнглим хушларман.
Қани айт-чи, бебош деб
Мени биров ушларми?
— Тўхта, — дейман, — ҳой
шамол,
Чиранишинг хабада.
Истасам ел бўларсан,
Истасам шўх шабада...
Орзуларим ушалар,
Улғаяман ҳадемай.
Сўзимга сўз қўшмассан,
Иложинг йўқ «ҳа» демай!

ҲАСАН ЙИҒЛАГАН ЙЎҚ-КУ

Сигир соғар онаси
Ҳасан унга қарашар.
Иш топилар ҳар нимнинг
Истагига яраша.
Ҳусанбой-чи ўзгача,
Тапир-тупир депсинар.
Кўриб туриб бандлигин
— Қанд қаерда? — деб
сўрар.
Яна тушар йиғлашга,
Қайсарлиги ошади.
Сигир чала соғилар,
Чунки она шошади.
— Қандми, ма ол, дер она,—
Аҳволинг шу ҳар палла.
Ҳасанга ҳам узатиб,
Елкасига шапалар.
Ҳайрон бўлар Ҳусанбой
Онасининг ишига:
— Йиғлаган бир ўзи-ю
Қанд нега иккисига?

ҲАМДАМНИНГ ОРЗУСИ

Ҳамдам бўлсин дилимга,
Ҳамдам бўлсин элимга
Шу бўтам
Дея отам
Ҳамдамжон деб номлашди,
Ҳозир тўққиздан ошдим.
Ҳамиша
Сўз ўша —
Бувим, аям, дадамга,
Ҳамма-ҳамма одамга
Мен ҳар дам
Чин ҳамдам!

Йўлдош СУЛАЙМОН.
Фарғона.

ЧКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА, 5 январь. (ТАСС). Чехословакия Телеграф агентлиги хабар беради: Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми 3 январда ўтказилган мажлисида ҳозирги сиёсий аҳволни муҳокама қилди. Президиум барча гражданларга, барча коммунистларга, революцион касаба союз ҳаракати ва миллий фронт жамоат ташкилотларининг аъзоларига бир овоздан қабул этилган қуйидаги баёнот билан мурожаат қилади:

Чехословакия Коммунистик партияси ўз Марказий Комитетининг ўтган йил январь ойида бўлиб ўтган пленумидан буён ўтказа бошлаган сиёсатини халқимизнинг ғоят кўпчилиги актив қўллаб-қувватлади. Партия раҳбарлари ва давлатимизнинг масъул вакиллари бу сиёсатни давом эттиришга қатъий қарор бергандирлар ва шу билан бирга ана шу сиёсатни амалга оширишдаги нуқсонларни ҳам, бу сиёсат мақсадларига ёт бўлган антисоциалистик тенденцияларни ҳам бартараф қилишга аҳд қилгандирлар.

ЧКП Марказий Комитети ўзининг ана шу қатъий қарорини шу йил ноябрь ва декабрь ойларида бўлиб ўтган пленумларда қабул қилинган резолюцияларда яна бир марта таъкидлади. Январь ойидан кейинги даврда чинакам социалистик тараққиётнинг ҳаракатга келтирувчи кучи бўлган барча қимматбаҳо нарсаларни ривожлантириш эндиликда, аввало, ноябрь резолюциясини изчиллик билан бажаришга боғлиқдир. Жамиятнинг сиёсий раҳбарлиги шу тариқа ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида актив ҳаракат қилиш учун, ғоят муҳим бўлганликлари сабабли бундан буён пайсалга солиш мумкин бўлмаган вазифаларни ҳал этиш учун шарт-шароит вужудга келтириш ниятидадир. Биз ўтган ойларда қабул қилинган қарорларни амалга ошира олишимизга ҳар кимнинг ишонч ҳосил қилишини истаймиз.

Биз ички ва ташқи ишларда оқилона ҳаракат қилиш туфайли жуда зарур бўлган осойишталик ва ижодий меҳнат муҳитини вужудга келтирганимиздагина ана шу програм мақсадларини рўёбга чиқара оламиз.

Жамият сиёсий танглик чекигача бориб етадиган келишмовчилик ва кескинлик вазиятида доим яшай олмайди ва ишлай олмайди. Ана шу сиёсий танглик доирасида унча катта бўлмаган баҳоналар ҳам фожиали можаро келиб чиқишига сабаб бўлиши мумкин.

Масъулиятни сезувчи гражданларнинг бирортаси ҳам шу сабабли кейинги вақтларда шунга ўхшаш хатарли аҳвол рўй беришини бамайлихотир кузатиб туролмайди. Кейинги ҳафталар ичида кенг тадбирлар амалга оширилди. Бу тадбирлар партия ва давлат раҳбарлигига ишончсизлик туғдирмоқда ва проблемаларга шундай кескин тус бермоқдаки, бунинг оқибатида халқларимизнинг ва давлатимизнинг асосий манфаатлари хавф остида қолиши мумкин эди. Ҳар қандай ультиматум талаблар илгари сурилмоқда. Бу талаблар жамоатчиликни доим ташвишга солади, халқимизнинг чин манфаатларига қарши осонлик билан суиистеъмол қилиниши мумкин бўлган туйғу ва ҳисларни вужудга келтиради.

Бундай ҳаракатлар жамиятимизни низоларга олиб келади. Ана шу ҳаракатларнинг ташаббускорлари ҳатто бу низоларнинг оқибатларини (башарти уларнинг ўзлари бундай оқибатларни истамаганлари тақдирда ҳам) тасаввур этолмайдилар. Шу сабабли аҳвол жиддий эканлиги тўғрисида, ўйлаб қўйилмаган ҳар қандай қадамлар (гарчи январь ойидан кейинги сиёсатни қўллаб-қувватлаш йўлидаги қадам деб кўрсатилса ҳам) аслида, бу сиёсатнинг амалга оширилишини хавф остида қолдириши ёки бу сиёсатни амалга ошириш имконини бермаслиги мумкин.

Онглилик, интизом ва мардлик талаб этилаётган ҳозирги пайтда федерал мажлис раиси лавозими теварагида кампания қизиб кетганлиги бизни афсуслантирмоқда. Бу кампания ҳозирги пайтнинг жиддийлигини ҳам, миллий муносабатларнинг нозиклигини ҳам, демократик ҳаётнинг зарур қоидаларини ҳам эътиборга олмаётир. Бу кампания ўзи эълон қилган мақсадлар доирасидан чиқиб кетди ва соф виждонли кишиларнинг чин интилишларидан ўзларининг ғаразли мақсадлари учун фойдалана оладиган экстримистик кучларнинг ҳаракатларига йўл очиб беради.

Халқларимиз ўртасида адоват авж олдирилаётганлиги бизни айниқса кўп ташвишга солмоқда. Сохта ахборот асосида айрим сиёсий вакилларга қарши ҳужум қилинмоқда ва ҳатто забастовка эълон қилиш (гарчи бу восита ҳеч қандай асосга эга бўлмаса ҳам) билан таҳдид қилинмоқда.

Бизнинг жамиятимиз анча мураккаб проблемаларни музокаралар олиб бориш ва битимга келиш йўли билан ҳал этишга қодир эканлигини кўрсатди. Ҳозирги пайтда ҳам аҳвол шундай бўлади: масалалар яхши ўйлаб кўрилмаган ёки атайин қўзғатилган туйғулар асосида эмас, балки ақл-идрок, масъулиятни сезиш ва бир битимга келиш йўлини топиш истаги асосида ҳал этилади.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми асоссиз таклиф ва даъволарни рад этади. Ана шу асоссиз таклиф ва даъволарда кузатилган мақсад — словак миллий органларининг бўлажак федерал мажлис раиси лавозимини эгаллаш масаласи юзасидан киритган таклифи гўё баъзи раҳбарларга нисбатан сиёсий ишончсизликни ифода этди ва бунда гап гўё Словакия партия ва давлат органларининг коллектив фикри тўғрисида эмас, балки ўртоқ Густав Гусакнинг шахсий позицияси тўғрисида борган эди, деган фикрни жамоатчиликка мажбуран қабул қилдиришдир. Ўртоқ Густав Гусакга яна хил-ма-хил сохта айблар қўйилмоқда. Ўртоқ Иозеф Смрковскийнинг шахсиятига келганда ЧКП Марказий Комитети Президиуми қуйидагиларни таъкидлайди: Ўртоқ Смрковскийни партия ва давлат лавозимларидан четлатишга интилиш ва уни сиёсий ҳаётдан суриб чиқаришга интилиш тўғрисидаги овозалар асоссиздир. Марказий Комитетнинг ўтган йил декабрь ойида бўлиб ўтган пленумида шу нарса қайд қилиб ўтилган эди.

Ҳар бир граждан сиёсатни демократик методлар билан ишлаб чиқишда қатнашиш ҳуқуқига эгадир. Аммо ҳуқуқ жавобгарликни ҳам кўзда тутади. Ҳаракатни ривожлантириб юбориш қийин эмас, аммо ҳаракатнинг оқибатлари учун жавобгарликни ўз зиммасига олиш бундан анча қийинроқдир. Шу сабабли биз барча муассасаларни, барча органларни ва барча жамоат ташкилотларини ўз зиммаларидаги жавобгарликни англаб, шунга мувофиқ ҳаракат қилишга чақирамиз.

Биз хусусан ахборотнинг оммавий воситалари — матбуот, радио ва телевидение зиммасидаги жавобгарликни алоҳида эслатиб ўтамиз. Улар жамоатчилик фикрига таъсир кўрсатадилар ва бу фикрни шакллантирадилар ҳамда жамоатчилик уларнинг сиёсий жиҳатдан юксак даражада онгли бўлишларини талаб қилишга ҳақлидир.

Кейинги вақтларда ахборот органларида уларнинг ана шу вазифасига зид бўлган ҳуружлар пайдо бўлаётганлигини айтиб ўтишни зарур деб ҳисоблаймиз. Матбуотда, радиода ва телевиденида Марказий Комитет ноябрь ва декабрь пленумларининг хулосаларини қўллаб-қувватлаш ўрнига партия ва жамиятнинг ҳаракат бирлигига халақит берадиган кампания авж олдирилмоқда. Шундай қилиб, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ўтган йили апрель ва май ойларида бўлиб ўтган пленумларидан кейин ўзимиз шоҳид бўлган аҳвол такрорланмоқда.

Ноябрь пленуми резолюциясининг обрўсини тўкиш учун ҳар қандай йўл билан ҳаракат қилинмоқда. Бу резолюция ҳаракат программасига атайин қарама-қарши қўйилмоқда. Ўйлаб қилинмаётган баъзи ҳаракатлар иттифоқчиларимиз билан муносабатларимизни мушкуллаштиради. Биз аҳволни тез орада қатъий суратда яхшилашга эришмасак, бундай аҳвол мамлакатимиздаги сиёсий тангликни жиддий суратда кескинлаштириб юбориши мумкин.

Бизнинг мамлакатимиз ҳозирги вақтда осойишталикка, актив ва ижодий меҳнатга, амалий ҳаракатларга муҳтождир. Партия ва давлат раҳбарлари бунинг учун шарт-шароит вужудга келтиришга қатъий қарор бергандирлар. Шу билан бирга партия ва давлат раҳбарлари ўзимиз танлаб олган ва республикамизнинг бирлигини янада мустаҳкамлашга, мамлакатимизда социализмни янада ривожлантиришга олиб келадиган йўлни давом эттириш учун имконият вужудга келтирадиган ҳаракатларни жамоатчилик астойдил қўллаб-қувватлашини кутадилар.

ТОШКЕНТДА ҚОР

А. Тўраев фотоэтюди.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР — ПЛАНЕТАМИЗДА

«МАЙНИТИ» ГАЗЕТАСИ А. Н. КОСИГИН ЖАВОБЛАРИНИ БОСИБ ЧИҚАРДИ

ТОКИО, 3 январь. (ТАСС). Японияда чиқадиган энг йирик «Майнити» газетаси ўзининг берган саволларига СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин жавобларини бугун босиб чиқарди.

А. Н. Косигин «Майнити» газетасининг саволларига қайтарган жавобларида совет — япон муносабатларининг баъзи бир масалаларига тўхталиб ўтди. У «дўстона яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш совет халқига ҳам, япон халқига ҳам фойдали эканлиги»ни таъкидлаб ўтди ва Совет ҳукумати «бундан кейин ҳам Япония билан бўладиган муносабатларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш борасида ишлашга» тайёрлигини изҳор қилди:

А. Н. Косигин янги уруш бошланиб кетиши хавфини тугатиш йўллари тўғрисида гапириб, бундай деди: «ҳозирги вақтда янги уруш келиб чиқиш хавфини тугатиш деган сўз даставвал ер юзининг умумий тинчликка хавф солаётган турли районларидаги энг хатарли ўчоқларни тезда тугатиш кераклигини, шунингдек халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган сира кечиктириб бўлмайдиган бир қанча тадбирларни амалга ошириш кераклигини билдиради. АҚШнинг Вьетнамга қарши олиб бораётган агрессив урушини тўхтатиш, Исроилнинг Яқин Шарқдаги араб мамлакатларига қарши агрессиясининг оқибатларини тугатиш, Европада ҳамкорлик вазиятини ва коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш ҳамда ялпи қуролсизланиш соҳасидаги тадбирларни амалга ошириш бунга ёрдам берган бўлур эди.

Ҳозирги масала ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишдан, Америка қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетилишига эришишдан ва ўзининг тақдирини ҳал қилишни Вьетнам халқининг ўзига қўйиб беришдан иборатдир. Вьетнам масаласини сиёсий йўл билан ҳал этиш халқаро аҳволни қулай томонга қараб ўзгартиришга, умумий тинчликка бўлаётган жиддий хавфлардан бирини тугатишга кўп жиҳатдан ёрдам берган бўлур эди».

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

Осиё ва Африка мамлакатлари билан бирдамлик Совет комитети Исроилнинг янги иғвогарлиги — Байрут халқаро аэропортига қароқчиларча ҳужум қилганлигини кескин қоралаб баёнот эълон қилди.

Кейинги вақтда Исроил ҳукмрон доираларининг араб мамлакатларига қарши амалга ошираётган бир қанча хавфли ҳарбий авантюралари, дейилади баёнотда, умумий тинчликка реал хавф туғилганлигини, бу хавфни Яқин Шарқдаги тангликни сиёсий жиҳатдан бартараф қилишни барбод этаётган Исроил агрессияси келтириб чиқараётганлигини яна бир марта кўрсатади.

Баёнотда айтиладики, юз берган аҳвол учун Яқин Шарқдаги можарони сиёсий йўл билан бартараф қилишга эришишга, бу районда тинчлик ва адолат ўрнатиш учун курашда ўз ҳаракатларини кучайтиришга даъват этилган бутун тараққийпарвар, тинчликсевар кучлар зиммасига айниқса, кўпроқ масъулият тушади. Совет жамоатчилиги, дейилади баёнотда, араб халқларига уларнинг агрессия оқибатларини тугатиш учун ўз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган адолатли курашида бундан кейин ҳам ёрдам ва мадад кўрсатишда қўлдан келган барча чораларни кўради. (ТАСС).

Қардош мамлакатларда

МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Дархан ҳавзасидаги энг йирик корхона Шарингол кўмир карьери бўлиб, у 1965 йилнинг 5 декабрида фойдаланишга топширилган эди. Эндиликда карьер йилига 1 миллион 100 минг тонна кўмир бера олади. Суратда: Шарингол карьерида кўмир қазиш.

В. Мастюков фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

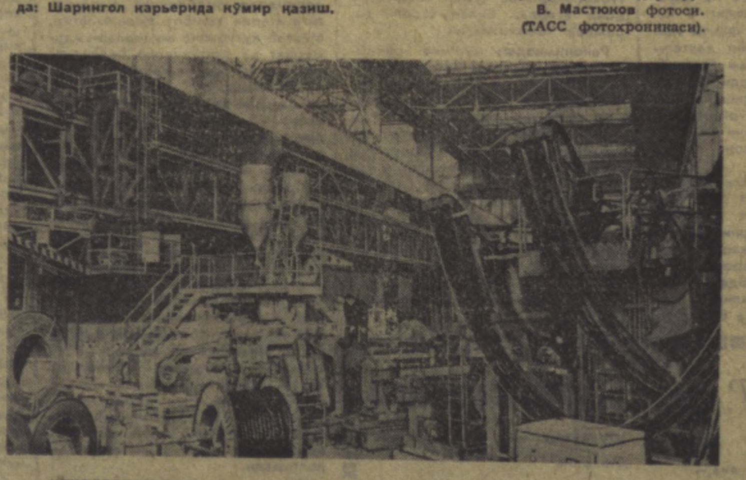

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Остравадаги Витковиц металлургия комбинатида трубопрокат заводлари ускуналарининг технологик линияси синаб кўрилмоқда. Линия ишлаб чиқариш жараёнлари операцияси деярли автоматлаштирилган. Синовдан ўтказилаётган мазкур линия ва яна 8 та линия Совет Иттифоқи учун тайёрланмоқда. Суратда: янги линияни синаш пайти.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

ВЕНА, 6 январь. (ТАСС). Австрия Коммунистик партиясининг XX съездида қатнашаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов (делегация раҳбари) ва КПСС Москва область комитетининг иккинчи секретари В. С. Папутиндан иборат КПСС делегацияси бугун Австрия ва халқаро ишчи ҳамда коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, Австрия Коммунистик партиясининг фахрий раиси Иоган Копленикнинг ҳоки солинган қути ёнига гулчамбар қўйди.

Делегация бугун Венадаги марказий қабристонга фашизмга қарши, Австрияни гитлерчи босқинчилардан озод қилиш учун курашда ҳалок бўлган совет жангчилари қабрига ҳам гулчамбар қўйди.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолари, Австрия Коммунистик партияси барча ўлка ташкилотларининг вакиллари ва СССРнинг Австриядаги элчиси Б. Ф. Подцероб ҳозир бўлдилар.

ПЕКИНЛИК НИФОҚЧИЛАР ТЎҒРИСИДАГИ КИТОБ

Тарих фанлари доктори М. С. Капицанинг эндигина босмадан чиққан китоби «Соғлом фикрдан сўлроқ» (Мао группасининг ташқи сиёсати тўғрисида) деб аталади. Китоб муаллифи Мао Цзэ-дун ва унинг группаси ҳозир тутаётган ташқи сиёсат йўли қарийб ўн йил мобайнида шаклланиб ва амалга ошириб келинганлигини тадқиқ қилади. Маочиларнинг сиёсати хитой халқи эришган революцион ғалабаларнигина хавф остида қолдирмай, балки Хитой Халқ Республикасини социалистик ҳамдўстликдан ажратиб қўйишга олиб келадиган, уни СССРга ва бошқа социализм мамлакатларига душман бўлган кучга айлантириб қўядиган сиёсат эканлиги китобда ишончли далиллар билан кўрсатилган. Пекинлик раҳбарларнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолияти, гегемонлик даъволари халқаро кескинликни яна ҳам кучайтиради, империалистик реакцияга, унинг тинчлик ва тараққиётга қарши агрессив найрангларида қўл келади.

Л. С. Кюзажяннинг «Пролетар интернационализми ва майда буржуазия национализми» деган рисоласида, Маркс таъбири билан айтганда, пролетар интернационализми ҳаётбахш принципларининг кўп қирралилиги ва ҳозирги жаҳонда тобора ортиб бораётган аҳамияти кўрсатиб берилади. Яқинига қадар «Правда» газетасининг Хитойдаги мухбири бўлиб ишлаган брошюра муаллифи Мао Цзэ-дун группасининг Ленинга қарши қарашлари ва нифоқчилик фаолияти мисолида интернационализмга ёт бўлган майда буржуа национализми моҳияти борлигини ҳам кўрсатиб беради.

Бу китобларни Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарган.

Рио-де-Жанейрода жазирама иссиқ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Рио-де-Жанейрода ҳаддан ташқари жазирама туфайли организмнинг сувсашидан 25 киши ўлди. Уларнинг кўпчилиги болалар. Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, Бразилия ёзининг икки ҳафтаси мобайнида Рио-де-Жанейро касалхоналарига 4 мингдан ортиқ киши келтирилган. Врачларнинг айтишларига кўра, офтоб урганларнинг катта кўпчилиги чала овқатланганлиги туфайли кучли жазирамага бардош беролмаган.

ОБ-ҲАВО

Ўзбекистоннинг кўпчилик районларида ҳаво булутли бўлади. Тоғлик ва тоғ олди районларида қор ёғади. Қорақалпоғистон АССР ва Бухоро областининг шимолий районларида 14-19, бошқа жойларда 8-13, Жанубда эса 5-10 даража совуқ бўлади.

Тошкентда вақти-вақти билан қор ёғади, кечаси 12-14, кундузи 9-11 даража совуқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Фортепьяно ва виолончел учун пьесалар, 9.50 — Фортепьяно учун соната, 10.30 — Мақомлардан парчалар, 11.15 — «Янги йил — янги илмий проблемалар» 11.25 — «Ҳамза» увертюраси, 12.45 — «Замондошларимиз» (русча), 13.30 — Куйлар, 16.10 — «Мен — Советлар мамлакатининг гражданиман», 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — «Пахтакорларнинг қиш палласидаги ишлари» (русча), 18.10 — А. Скрябин. В. Софроницкий ижросида 3-соната, 18.40 — Спорт, 19.20 — Ўзбек операларидан парчалар 20.00 — Концерт, 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — «Илғор тажриба мактаби» (эшиттириш ва концерт), 21.55 — «Саломатлик — ғумай бойлик», 22.20 — Вальслар, 22.40 — Ғ. Ғулом ҳикоялари, 23.15 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

УҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

10.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — Капитан Теннеш (9-серияси), 11.25 — Ажойиб кишилар ҳаёти (ўқувчилар учун).

Рус тилида: 11.50 — Қўғирчоқ фильм, 12.35 — Марек Пегуснинг ажиб саргузаштлари (телевизион бадиий фильмнинг 6-серияси).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида. 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Ким энг кучли (мультфильм), 18.30 — «Ташавтомаш»чиларнинг ленинча меҳнат вахтаси», 18.50 — «Ҳамма ерда осмон бор (бадиий фильм), 19.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 — Телеянгиликлар, 20.20 — Инсон ва қонун, 21.00 — «Студентлик — олтин даврим» («Ёшлик» кўрсатади). 21.50 — Ўн минутлик куй, 22.00 — Қардош республикалар композиторлари. Қора-Қораев.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Цирк чироқлари порлайди, 20.40 — Социализм мамлакатларининг ҳамкорлиги.

Рус тилида: 20.55 — Қаҳрабо марвариди (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 7/I да Оққуш кўли (кундуз), Тўй кунида (кечқурун), 8/I да Русалка (кундуз), Майсаранинг иши (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/I да Бўрон қуши (кундуз), Бой ила хизматчи (кечқурун), 8/I да Бой ила хизматчи (кундуз) Парвона (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/I да Навоий Астрободда (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта янги йил томошалари. «ЦИРКДА АРЧА». Москва цирки артистларининг гастроллари.

КИНО

Жонсиз мавсум — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Канадалик киши — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кеч 6-40 ва 8-20 минутда).

Улар ёнма-ён яшайдилар — «ЎЗБЕКИСТОН» «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ташвишли хўжалик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатдан қувилган (Ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 3-20 минут, 5 ва кеч 10 да).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БОШ БОШҚАРМАСИ
1969 йил
7 дан 10 январгача
НАМУНАЛАР КЎРГАЗМАСИ ПАВИЛЬОНИДА
(Б. Хмельницкий кўчаси, 51-уй) республика корхоналари ва ташкилотларида фойдаланилмай ётган турли хил асбобларнинг тематик ярмаркасини ўтказади

Сотиш учун электр-ўлчов, босим ўлчовчи, технология процессларини бошқарувчи, лаборатория оғирлик ўлчовчи ва бошқа асбоблар қўйилади.

Ўқув муассасалари, илмий-текшириш институтлари, лаборатория ва мактабларнинг вакиллари таклиф қилинади.

СОВХОЗ, КОЛХОЗ, АВТОБАЗА ВА БОШҚА ХЎЖАЛИК ТАШКИЛОТЛАРИ БОШЛИҚЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон кўрлар жамиятининг Тошкент ишлаб чиқариш комбинати турли автомобиллар учун ёғ фильтрлари ва 90х700, 120х700 ҳажмдаги черепицаларни

СОТАДИ

Пули лимит чеки ёки олдиндан ўтказиш йўли билан тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-112, Волгоград кўчаси, 28 «а» уй (11 12-автобуслар, 9, 15-трамвайларнинг «Профтехучилище» бекати). Телефонлар Ж-7-83-03, Ж-7-83-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323 Масъул секретарь — В34455 Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283 Партия турмуши — В33469 Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216 Халқаро ҳаёт — В37604 Коммунистик тарбия — В31455 Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780 Совет қурилиши — В33258 Қишлоқ хўжалиги — В37604 Адабиёт ва санъат — В32036, В37221 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451 Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347 Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553 Иллюстрация — В34524 Стенографистка — В37343 Корректура — В37162 Эълонлар — В38142 Коммутатор — В30249 В30250 В30251 В30252 В30253 В30254, В30255, В30256, В30257. В30258 ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27. Фарғона 41—88, Урганч 34—55

№ В. — 5. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01013.